

KARTA KURSU

rok akademicki 2025/2026

Kierunek: Psychologia

Tryb prowadzenia studiów: studia niestacjonarne

Stopień: studia jednolite magisterskie

Rok: III

Semestr: V (zimowy)

Nazwa	Diagnoza psychologiczna A	
Nazwa w j. ang.	Psychological assessment A	
Koordynator	mgr Elżbieta Szpakiewicz	Zespół dydaktyczny
		dr Radosława Herzog-Krzywoszańska, prof. UKEN mgr Wiktor Potoczny
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest przedstawienie sposobów rozumienia diagnozy w psychologii oraz zapoznanie studentów z podstawowymi metodami stosowanymi w procesie diagnostycznym, takimi jak wywiad i obserwacja psychologiczna. Zajęcia obejmują omówienie pojęcia, przedmiotu i modeli diagnozy psychologicznej, a także kluczowych etapów procesu diagnostycznego oraz czynników wpływających na jego przebieg.

Szczególna uwaga zostanie poświęcona uwarunkowaniom procesu diagnozowania, zakresowi możliwości diagnostycznych poszczególnych metod oraz ich ograniczeniom. Studenci zapoznają się z zasadami formułowania hipotez diagnostycznych, procesem wnioskowania na podstawie materiału badawczego oraz typowymi błędami, które mogą pojawiać się podczas interpretacji danych. Omawiane będą także standardy etyczne oraz sytuacje, w których ocena granic diagnostyki ma kluczowe znaczenie.

W programie przewidziano także wprowadzenie do wybranych technik projekcyjnych wraz z omówieniem kontekstów, w których ich zastosowanie może wspierać proces diagnozy. Podczas ćwiczeń studenci będą rozwijać praktyczne umiejętności obejmujące przygotowanie, planowanie i realizację działań diagnostycznych - w tym przeprowadzenie wywiadu, prowadzenie obserwacji oraz pracę z materiałem projekcyjnym.

Studenci nabędą świadomość specyfiki relacji diagnostycznej, roli własnej osoby w procesie badania oraz znaczenia odpowiedzialności zawodowej w pracy diagnostycznej. Kurs ma również na celu rozwijanie postawy aktywnego poszerzania wiedzy i systematycznego doskonalenia kompetencji diagnostycznych w toku dalszej edukacji i praktyki. Umożliwi także zdobycie pierwszych doświadczeń diagnostycznych i zrozumienie złożoności procesu diagnozy psychologicznej.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Student/studentka wie, czym jest diagnoza psychologiczna, zna i rozumie jej przedmiot, podstawowe modele diagnozy psychologicznej oraz etapy procesu diagnostycznego. Rozpoznaje specyfikę diagnozy psychologicznej w odniesieniu do innych modeli diagnozy, np. diagnozy medycznej. Zna i rozumie cele i funkcje diagnozy, zasady etyczne oraz standardy obowiązujące w diagnozowaniu psychologicznym.	K_W12, K_W14
	W02 Student/studentka zna i rozumie różne rodzaje wywiadu i obserwacji psychologicznej, ich cele oraz zasady przygotowania, prowadzenia i dokumentowania. Zna podstawowe reguły analizy i interpretacji danych uzyskanych tymi metodami.	K_W12
	W03 Student/studentka zna i rozumie założenia oraz strukturę wybranych technik projekcyjnych, takich jak Test Rorschacha, Test Apercepcji Tematycznej (TAT) i Test Niedokończonych Zdań Rottera, a także zasady analizy wytworów, np. rysunku rodziny. Rozumie ograniczenia i możliwości stosowania tych metod w diagnozie psychologicznej.	K_W12, K_W05
	W04 Student/studentka zna i rozumie czynniki wpływające na przebieg i efekty procesu diagnostycznego, w tym znaczenie relacji diagnostycznej, kontekstu psychospołecznego oraz ograniczeń stosowanych metod. Zna i rozumie zasady wnioskowania diagnostycznego, w tym interpretacji danych w świetle różnych źródeł informacji oraz w kontekście etyki i standardów diagnostycznych.	K_W12, K_W14

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Student/studentka potrafi zaplanować przebieg badania diagnostycznego, określając przedmiot i cele diagnozy psychologicznej oraz przygotowując się do nawiązania kontaktu diagnostycznego.	K_U07
	U02 Student/studentka potrafi przeprowadzić badanie diagnostyczne z użyciem wywiadu psychologicznego, obserwacji psychologicznej oraz technik projekcyjnych, zapisać dane i zinterpretować je zgodnie z zasadami rzetelności i etyki zawodowej.	K_U07, K_U10
	U03 Student/studentka potrafi zredagować krótki raport z przeprowadzonego badania diagnostycznego z opisem użytych metod oraz wyników i ich interpretacji.	K_U03, K_U07

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Student/studentka zdaje sobie sprawę z ograniczeń wiedzy o człowieku, jaką można uzyskać w toku diagnozy psychologicznej oraz świadomy/a jest typowych błędów związanych ze stosowaniem metod jakościowych w diagnozie psychologicznej. Rozumie konieczność przestrzegania standardów etycznych i zasad rzetelności obowiązujących w prowadzeniu diagnozy psychologicznej oraz konieczność posiadania odpowiednich kompetencji i uprawnień do stosowania metod diagnostycznych.	K_K02, K_K06
	K02 Student/studentka rozumie, że diagnoza psychologiczna jest szczególną formą interakcji między ludźmi oraz zdaje sobie sprawę z roli relacji diagnostycznej w procesie badania.	K_K06
	K03 Student/studentka jest gotów/gotowa myśleć krytycznie o przebiegu procesu diagnostycznego oraz interpretacji zebranych danych, analizując własne decyzje i wnioski diagnostyczne.	K_K03, K_K06
	K04 Student/studentka rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia swoich kompetencji diagnostycznych poprzez szkolenia, warsztaty i superwizję diagnostyczną.	K_K02, K_K03, K_K06

Organizacja								
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach						
		A	K	L	S	P	E	
Liczba godzin	20		10					
30								

Opis metod prowadzenia zajęć

Forma zajęć: stacjonarna - wykłady i ćwiczenia.

Wykłady: interaktywne, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej oraz dyskusji grupowej.

Ćwiczenia konwersatoryjne: prezentacja metod, technik i narzędzi diagnostycznych wraz z omówieniem, analiza filmów i materiałów diagnostycznych, ćwiczenia indywidualne i grupowe, praktyczne ćwiczenia w prowadzeniu wywiadu, obserwacji i stosowaniu technik projekcyjnych, dyskusje, analiza przypadków, superwizja, praca indywidualna i grupowa, projekty indywidualne i grupowe, prezentacje studentów.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learn ing	Gry dyd akt ycz ne	Ćwi cze nia w szko le	Zaj ęci a tere no we	Pra ca lab orat oryj na	Proj ekt ind ywi dua lny	Proj ekt gru po wy	Udz iał w dys kusj i	Ref erat	Pra ca pise mn a (es ej)	Egz ami n ust ny	Egz ami n pis em ny	Inn e
W01							x	x				x	
W02						x	x	x				x	
W03						x	x	x				x	
W04						x	x	x				x	
U01						x		x					
U02						x							
U03						x							
K01							x	x					
K02							x	x					
K03						x	x	x					
K04							x	x					

Kryteria oceny	Wykłady: obecność obowiązkowa, dopuszczalna jedna nieobecność. Egzamin: testowy, przeprowadzony stacjonarnie, próg zaliczenia: 60% + 1 pkt. Ćwiczenia: obecność obowiązkowa, dopuszczalna maksymalnie jedna nieobecność; * projekt indywidualny: udokumentowane spotkania z osobą badaną (transkrypcja przeprowadzonego wywiadu psychologicznego, wypełniony przez badanego arkusz RISB, rysunek rodziny, notatka z obserwacji - do wglądu prowadzącego) oraz poprawnie napisany raport z badania psychologicznego; * projekty grupowe: realizacja dwóch projektów - mapa myśli podsumowująca standardów diagnozy psychologicznej oraz zaprezentowany na zajęciach filmik przedstawiający modelowy wywiad psychologiczny.
Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach niestacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunek: Psychologia.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

1. Diagnoza psychologiczna - pojęcie, przedmiot, cele, funkcje, rodzaje. Modele diagnozy psychologicznej.
2. Etapy procesu diagnostycznego. Relacja diagnostyczna i kontekst psychospołeczny.
3. Wywiad psychologiczny - definicje, funkcje i rodzaje.
4. Obserwacja psychologiczna - przedmiot, cele i rodzaje.
5. Kontakt diagnostyczny - konsekwencje błędów, znaczenie relacji i profesjonalizmu.
6. Techniki projekcyjne - podstawy teoretyczne: pojęcie projekcji, rodzaje technik projekcyjnych, możliwości i ograniczenia, kontrowersje oraz zasady interpretacji w świetle współczesnych standardów. Techniki projekcyjne: testy apercepcji tematycznej i rysunek rodziny. Zasady stosowania, możliwości i ograniczenia.
7. Testy zdań niedokończonych na przykładzie *Testu Niedokończonych Zdań Rottera* (RISB).
8. Testy apercepcji tematycznej na przykładzie *Testu Apercepcji Tematycznej* (TAT) oraz *Testu Apercepcji Tematycznej dla Dzieci* (CAT-H / CAT-A).
9. Rysunek projekcyjny na przykładzie *Testu Rysunku Rodziny* Marii Braun-Gałkowskiej. Test Rorschacha - przegląd, kontrowersje i miejsce we współczesnej diagnostyce.
10. Standardy diagnozy psychologicznej. Etyczne aspekty diagnozy psychologicznej.

Ćwiczenia:

1. Diagnoza psychologiczna - czym jest i jak ją rozumiemy? Etyczne uwarunkowania diagnozy psychologicznej i standardy postępowania diagnostycznego.
2. Wywiad psychologiczny - przygotowanie, prowadzenie i dokumentowanie. Obserwacja psychologiczna - planowanie, prowadzenie i dokumentowanie. Ćwiczenia praktyczne.
3. Analiza *Testu Niedokończonych Zdań Rottera* - interpretacja i dyskusja wyników. Ćwiczenia praktyczne.
4. Superwizja diagnostyczna - analiza trudności, dylematów i procesu wnioskowania, refleksja nad procesem diagnostycznym. Przygotowanie raportu z badania psychologicznego - struktura, zasady i typowe błędy.
5. Podsumowanie zajęć: wywiad i obserwacja jako podstawowe metody diagnostyczne, błędy diagnostyczne i ograniczenia metod jakościowych. Prezentacja i omówienie projektów.

Wykaz literatury podstawowej

1. Stemplewska-Żakowicz, K. (2023). *Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2. Jaworowska, A., Matczak, A. (2012). *RISB. Test Niedokończonych Zdań Rottera*. Pracownia Testów Psychologicznych PTP (wybrane fragmenty podręcznika).
3. Paluchowski, W. J. (2021). Diagnozowanie i opiniowanie źródłem problemów oraz dylematów etycznych. *Testy psychologiczne w praktyce i badaniach*, 1, 1-20.
4. Polskie Towarzystwo Psychologiczne (2018). *Kodeks Etyczny Psychologa PTP*.
5. Polskie Towarzystwo Psychologiczne (2023). *Kodeks Diagnozy Psychologicznej PTP*.
6. Polskie Towarzystwo Psychologiczne (2020). *Standardy Diagnozy Psychologicznej PTP*.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Bellak, L., Bellak, S. S. (2008). *CAT-A. Test Apercepcji Tematycznej dla Dzieci. Wersja z Postaciami Zwierząt*. Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
2. Bellak, L., Bellak, S. S. (2008). *CAT-H. Test Apercepcji Tematycznej dla Dzieci. Wersja z Postaciami Ludzi*. Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
3. Braun-Gałkowska, M. (2016). *Rysunek projekcyjny*. Wydawnictwo WAM.
4. Filipiak, M., Paluchowski, W. J., Zalewski, B., Tarnowska, M. (2015). Diagnoza Psychologiczna: kompetencje i standardy. Wybrane zagadnienia. Pracownia Testów Psychologicznych PTP (część I i część IV).
5. Lilienfeld, S. O., Wood, J. M., Garb, H. N. (2002). *Status naukowy technik projekcyjnych*. Wydawnictwo UJ.
6. Maurer, M. H. (2017). Draw, Write, Speak, Play: The Role of Projection in Diagnosis and Therapy of Children and Adolescents. In: M. H. Maurer (red.), *Child and Adolescent Mental Health*. IntechOpen.
7. Murray, H. (1987). *TAT. Test Apercepcji Tematycznej. Podręcznik*. Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
8. Paluchowski, W. J. (2011). Diagnoza psychologiczna. Podejście ilościowe i jakościowe. Wydawnictwo Naukowe Scholar (rodzaje: 1, 2, 3 i 6).
9. Paluchowski, W. J. (2007). *Diagnoza psychologiczna. Proces - narzędzia - standardy*. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne (rozdział 1 i rozdział 2).
10. Rorschach, H. (1921). *ROR. Test Rorschacha - tablice*. Hogrefe Publishing Group.
11. Stemplewska-Żakowicz, K. (2004). *O rzeczach widywanych na obrazkach i opowiadanych o nich historiach. TAT jako metoda badawcza i diagnostyczna*. Academica Wydawnictwo SWPS.
12. Stemplewska-Żakowicz, K., Krejtz, K. (red.). (2013). *Wywiad psychologiczny 1. Wywiad jako postępowanie badawcze*. Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
13. Stemplewska-Żakowicz, K., Krejtz, K. (red.). (2013). *Wywiad psychologiczny 2. Wywiad jako spotkanie z człowiekiem*. Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
14. Stemplewska-Żakowicz, K., Krejtz, K. (red.). (2009). *Wywiad psychologiczny 3. Wywiad w różnych kontekstach praktycznych*. Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
15. Stemplewska-Żakowicz K., Paluchowski, W.J. (2013). The reliability of projective techniques as tools of psychological assessment. Part 1: why it is unjustified to describe some of them as projective?, *Problems of Forensic Sciences*, 93, 421-437.
16. Suchańska, A. (2007). *Rozmowa i obserwacja w diagnozie psychologicznej*. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, itd.	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	25
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	25
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15
Ogółem bilans czasu pracy		125
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5